

Erasmus+

VŠEOBECNÝ POPIS BLOKU

LÍDERSKÉ ZRUČNOSTI

Líderské zručnosti

POPIS:

Líderské (vodcovské) schopnosti, ktoré chápeme ako schopnosť presvedčiť ľudí, aby navzájom spolupracovali na dosiahnutí spoločného cieľa, sú pre členov mládežníckych rád kľúčové. Umožňujú efektívnu prácu v rámci Rady mládeže/parlamentu, inšpirujú rovesníkov k činnosti pre komunitu a spoločné dobro komunity a taktiež zapájajú mladých ľudí do projektov RM/MP.

VEDOMOSTI:

Pozná aké sú úlohy a povinnosti vedúceho pracovníka.

Ako líder pozná svoje silné stránky aj obmedzenia.

ZRUČNOSTI:

Dokáže sprostredkovať ostatným víziu určitej zmeny tak, aby ich zaujala.

Buďuje dobré vzťahy s členmi RM/MP - zástupcami rôznych záujmových skupín v komunite.

Buďuje vzájomnú dôveru a spoluprácu v rámci tímu, s ktorým pracuje, vrátane RM/MP.

Je schopný zdieľať úlohy a zodpovednosť.

Je efektívny, dôsledne realizuje plán, dosahuje konkrétne, plánované výsledky.

Plnenie vedúcej úlohy prispôsobuje svojim silným stránkam a obmedzeniam.

POSTOJE:

Váži si členov RM/MP.

Je otvorený vlastnému rozvoju, rozvoju RM/MP aj miestneho prostredia.

Vidí zmysel v kolektívnom úsilí (spolupráci).

Vedome preberá vedúcu úlohu vo vhodných situáciách.

Lídorské zručnosti

CIELE BLOKU (Čo konkrétne chceme blokom dosiahnuť)	Pripraviť účastníkov na plnenie vedúcej úlohy v činnostiach RM/MP prostredníctvom: <ul style="list-style-type: none"> • pochopenia toho, akú má líder úlohu, • pochopenia podstaty a významu vodcovských kompetencií pre hladký chod mládežníckej rady/mládežníckeho parlamentu, • uvedomenia si svojich vlastných individuálnych vodcovských kompetencií, • vyvodenia záverov pre ďalšiu činnosť rady mládeže,
POMÔCKY	<ul style="list-style-type: none"> • Príloha č. 1 grafika "Oblasti vedenia" • Flipchart • 3 x plocha "bažiny" s rozmermi 10 m x 20 m • Páska/šnúra na označenie hraníc bažiny • 18 kusov (3 x po 6 kusov) hádzacích diskov (frisbee) • 15 kusov (3 x po 5 kusov) žetónov, napr. šišiek
ČAS	175 minút
OBSAH	<ul style="list-style-type: none"> • Kto je líder - diskusia v skupinách • Praktické cvičenie hra "Močiar" • Ako zapojiť ostatných členov RM do spolupráce cvičenie "Lávka"

Blok 1.

~ 30 minút	Kto je líder?
ciele	<ul style="list-style-type: none"> • Uvedomenie si účastníkov, kto je to vodca, ktorého ľudia dobrovoľne nasledujú. • Oboznámiť účastníkov s definíciou a modelom sociálneho lídra a s oblasťami vedúcich úloh. • Prenesenie všeobecných definícií vedenia do skúseností účastníka.
pomôcky	Materiál: <ul style="list-style-type: none"> • flipchart + fixky • samolepiace papierové bločky • Príloha č. 1 Oblasť vedenia – zobrazené na obrazovke alebo nakreslené na flipcharte
pokyny	Kto je to líder – diskusia <p>Prostredníctvom zobrazenia a vysvetlenia schémy Príloha č.1 Oblasť vedenia/líderstva uvedieme tému líderstva. Účastníkov rozdelíme do dvojíc a zadáme im úlohu: Povedzte si navzájom o osobe, s ktorou ste sa stretli a ktorú ste uznali za lídra/vodkyňu. Popíšte, o akú konkrétnu situáciu a osobu išlo. Na úlohu má každý z dvojice 5 minút.</p> <p>Po 10 minútach rozdelíme dvojice a vytvoríme nové štvorčlenné tímy, ktoré odpovedajú na otázky spoločne na základe svojich skúseností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čo vás na týchto osobnostiach presvedčilo, že sú lídrami/vodcami? • Čo robila táto osoba, že ste boli ochotní uznať ju za lídra/vodcu? <p>Odpovede napíšu na samolepiace papieriky - každú vlastnosť a správanie na samostatný lístok. Na úlohu majú 10 minút. Po uplynutí času od skupín zozbierame návrhy a umiestnime lístky na flipchart - zoskupíme ich do 4 predstavených oblastí Príloha č.1</p>

Blok 1.

~ 30 minút	Kto je líder?
rozbor vyhodnotenie	V diskusii s účastníkmi vyberieme z každej oblasti Príloha č.1 štyri najdôležitejšie činnosti/schopnosti/vlastnosti. Ak sa skupina nedokáže rozhodnúť pre 4 charakteristiky a zdôvodní, že ďalšia je rovnako dôležitá, môže ich byť aj viac.

Blok 2.

~ 100 minút	Cvičenie v teréne “Bažina”
cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj verbálnych a neverbálnych komunikačných zručností účastníkov. • Skúsenosti účastníkov:<ul style="list-style-type: none"> ○ s procesmi prebiehajúcimi v skupine, ○ so situáciou, v ktorej sa prejavia vodcovské vlastnosti, ○ so zložitými situáciami, v ktorých sa cieľ dá dosiahnuť len spoluprácou, plánovaním a vhodným využívaním zdrojov.
pomôcky	<p>Aktivita je realizovaná mimo školiacej miestnosti. Potrebujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plochu s rozmerom 10 x 20 m pre každú skupinu samostatne. Predpokladáme 3 skupiny, to znamená tri plochy rovnakej veľkosti. Priestory „bažiny” musia ležať v určitej vzdialenosti od seba, aby sa skupiny navzájom nepočuli a nedostali do kontaktu; • Páska/šnúra na označenie hraníc troch močiarov; • 18 (3 skupiny x 6) hádzacích diskov (frisbee); • 15 (3 skupiny x 5) žetónov, napr. šišky • Skupiny by mali pozostávať z maximálne 12 osôb, optimálne je 10-12 osôb <p>Upozornenie: Vedúci musí mať 1-2 pomocníkov (potrebuje toľko pomocníkov, koľko je skupín a bažín), ktorí budú sprevádzať - každý jednu skupinu. Ich úlohou je pripomínať pravidlá a pozorovať procesy v skupine zamerané na: líderstvo, procesy v skupine a komunikáciu.</p>

Blok 2.

~ 100 minút	Cvičenie v teréne “Bažina”
pokyny	<p>Na začiatku predstavíme účastníkom hru a jej pravidlá. Účastníci sa rozdelia na troch pracovných skupín v jednej skupine môže byť maximálne 12 hráčov, minimálne 6 (podľa počtu frisbee)</p> <p>Každá skupina je spoločnosť. Účastníci (členovia skupiny) sú zakladatelia. Úlohou zakladateľov je vymyslieť jej názov a cieľ (napr. zarobiť milión dolárov, vynájsť auto, ktoré nejazdí na benzín). Na dosiahnutie tohto cieľa budú musieť spoločne prejsť cez močiar, ktorý má plochu 10 x 20 m. Močiar symbolizuje ťažkosti, s ktorými sa môžeme stretnúť na svojej ceste kvôli iným spoločnostiam, zmenám na trhu alebo vlastným nesprávnym rozhodnutiam.</p> <p>Pravidlá: viď prílohu č.3</p>

Blok 2.

~ 100 minút

Cvičenie v teréne “Bažina”

rozbor vyhodnotenie

Diskusia o cvičení (približne 30 minút) by mala prebiehať na troch úrovniach:

(1) Líderské vlastnosti:

- Kto prevzal na seba zodpovednosť na začiatku a kto neskôr?
- Ako títo ľudia riadili akciu?
- Bol vypracovaný plán a bol aj dodržaný?
- Ako prebiehalo rozhodovanie?
- Komunikovali ste medzi sebou alebo rozhodoval za skupinu jeden človek?
- Objavili sa medzi vami nejaké vodcovské vlastnosti, správanie?
- Splnili vedúci svoju úlohu?

(2) Procesy prebiehajúce v skupine:

- Vynaložili ste úsilie na zapojenie všetkých?
- Venovala sa pozornosť tým, ktorí potrebovali dodatočnú pomoc?
- "Vypadol" niekto z aktivít skupiny a všimla si to skupina?
- Čo sa stane, ak sa ľudia nezapoja do procesu?
- Dominovali v skupine silné osobnosti a bolo to pre skupinu dobré?

(3) Komunikácia:

Zmyslom požiadavky mlčania bolo obmedziť možnosti tých, ktorí sú verbálne silní, a umožniť vznik rôznych vedúcich orgánov alebo vodcov.

- Splnilo toto obmedzenie svoj účel?
- Aké to je, keď nemôžete hovoriť?
- Aké iné komunikačné prostriedky nahradili hlas a aké dôsledky to malo pre skupinu?
- Pomohlo alebo uškodilo skupine využitie možnosti komunikovať verbálne počas jednej minúty? Prečo?

Umožníme účastníkom vyjadriť svoje emócie, ako vnímali riešenie úloh, s čím boli/neboli spokojní a potom sa spoločne zamyslíme nad ich príčinami.

Blok 3.

~ 45 minút	Ako zapojiť ostatných do spolupráce a dosiahnuť cieľ?
cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Účastníci nadobudnú skúsenosti so situáciami spolupráce a vzájomnej závislosti. • Účastníci identifikujú, čo ľudia potrebujú, aby sa plne zapojili do zadanej úlohy.
pomôcky	<p>Materiál: maliarska páska prilepená na podlahe v tvare rebríka (vytvorí sa ňou lávka), v ktorom je počet medzier medzi priečkami rovný počtu účastníkov plus jeden (nepárny). Na strednom políčku je nalepený znak "X" z pásky)</p> <p>Príprava: Účastníci: párný počet účastníkov (maximálne 12 osôb) rozdelených do dvoch tímov (prípadne sa môže k menšej skupine pridať jedna "batožina", kufor, ktorý musí byť premiestnený podľa rovnakých pravidiel ako bežný účastník). Nepárny účastník môže byť poverený aj pozíciou pozorovateľa, ktorý venuje pozornosť komunikácii v skupinách a procesom, ktoré v nich prebiehajú. Pre účastníkov cvičenia pripravíme "lávku", po ktorej budú chodiť (príloha č.2 nákras "lávky"). Vzdialenosť medzi dvoma "priečkami" by mala byť taká, aby sa medzi nich bez problémov zmestil jeden účastník.</p>

Blok 3.

~ 45 minút	Ako zapojiť ostatných do spolupráce a dosiahnuť cieľ?
pokyny	<p>Cvičenie „Lávka“</p> <p>Účastníkov rozdelíme do dvoch rovnakých tímov. Tímy stoja na "lávke" nalepenej na podlahe, tvárou k sebe, tvárou k stredu lávky (X) a k druhému tímu, pričom tímy oddeľuje jedno prázdne X.</p> <p>Úlohou tímov je vymeniť si miesta na lávke tak, aby sa tím vpravo presunul naľavo a tím vľavo doprava.</p> <p>Zásady realizácie aktivity viď v prílohe č.2.</p> <p>V prípade, že si nebudú účastníci vedieť poradiť, môžeme im poskytnúť radu ak o to požiadajú a to vtedy, ak sa im nepodarilo splniť úlohu do stanoveného času.</p>

Blok 3.

~ 45 minút	Ako zapojiť ostatných do spolupráce a dosiahnuť cieľ?
rozbor vyhodnotenie	<p>V závere predstavíme účastníkom riešenie, odporúčaný postup: Po ťahu nemôžu byť dve osoby z rovnakého tímu za sebou bez toho, aby ich oddeľovalo prázdne miesto alebo osoba z opačného tímu.</p> <p>Na záver aktivity položíme účastníkom nasledujúce otázky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ako ste dospeli k riešeniu - spôsobu prechodu cez lávku? • Bol v tejto úlohe vedúci? Kto to bol? Ako sa správal? Čo vám povedal, čím vás viedol k tomu, aby ste "prekročili rebrík"? • Čo vám pomohlo prejsť cez rebrík? • Čo vám robilo ťažkosti pri plnení úlohy? • Bol nejaký ťažký/krízový moment? Povedzte nám o ňom, čo vám pomohlo prekonať krízu?

POMÔCKY

Príloha č. 1.

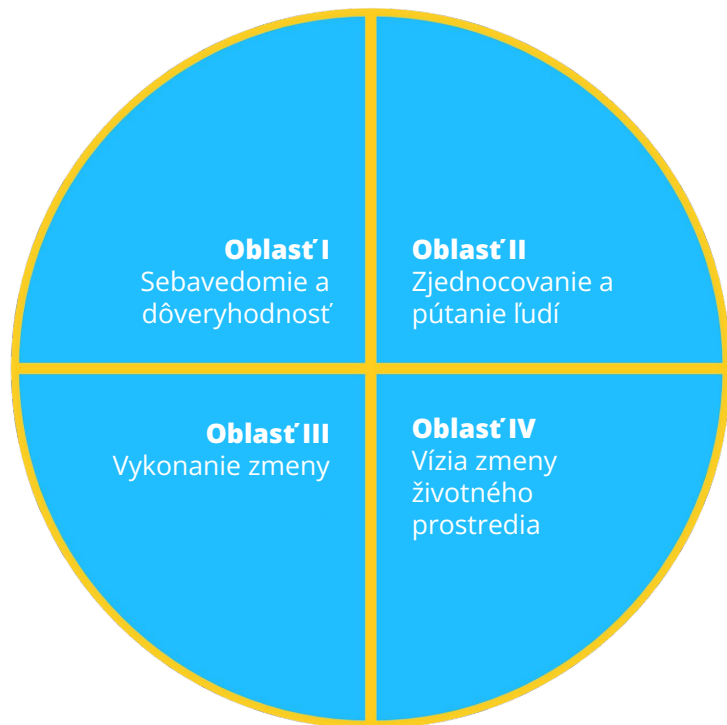
Oblasti vedenia / líderstva

Prezentovaný model činností a rozvoja lídrov bol vyvinutý nadáciou Škola pre lídrov na základe skúseností s prácou s občianskymi lídrami v rámci Programu pre lídrov Poľsko-americkéj nadácie slobody (<https://liderzy.pl/co-nas-inspiruje/>).

Skúsenosti nadácie Škola pre lídrov ukazujú, že neexistuje univerzálny model líderských kompetencií, ani osobnostný model - súbor osobnostných čŕt spoločných pre všetkých lídrov. Existujú však spoločné oblasti činností a rozvoja pre všetkých vedúcich.

Pre miestnych lídrov sú najdôležitejšie:

1. Dôveryhodnosť a sebavedomie
2. Vytvorenie vízie pre zmenu prostredia
3. Zapojenie a zjednotenie ľudí
4. Prinášanie zmien v prostredí

POMÔCKY

Príloha č. 2.

Schéma lávky

Zásady realizácie aktivity:

- členovia tímu sa môžu pohybovať len dopredu (nie je možné sa pohybovať dozadu),
- môžete sa posunúť len o jedno miesto - buď na prázdne miesto pred vami, alebo obísť jednu osobu na prázdne miesto pred ňou (nemôžete prejsť okolo dvoch osôb v jednom ťahu),
- každý musí stáť na lávke po celý čas - každý na samostatnom priestore (nie je dovolené ísť za čiary označené páskou, dvaja ľudia nemôžu stáť na jednom poli),
- keď sa tím "zasekne" (nebudú sa môcť posunúť dopredu), ľudia v "prednej" časti tímov sa presunú na koniec, týmto spôsobom môže každý (mal by) mať možnosť stáť na začiatku,
- tímy sa môžu pokúsiť dosiahnuť cieľ toľkokrát, koľkokrát chcú

POMÔCKY

Príloha č. 3.

Pravidlá k Cvičenie v teréne “Bažina”

Pravidlá:

- Bažinou prechádzame v úplnom tichu. Každá skupina má 5 žetónov alebo iných predmetov, ktorými platí za každú minútu verbálnej komunikácie (1 žetón = 1 minúta) v čase, ktorý si sama zvolí.
- Na prechod cez bažinu sú potrebné plastové disky (frisbee) - účastníci môžu v močiari stáť len na týchto diskoch; každá skupina dostane 6 plastových diskov. Keď sa niekto dotkne močiara, celá skupina sa vráti na štart (jednoduchšia verzia - vráti sa len ten, kto prišiel do kontaktu s močiarom).
- Všetci členovia tímu musia zostať v močiari, kým sa z močiara niekto dostane von.
- Žiadna cudzia osoba nesmie vstúpiť do močiara ani sa nemôžu zvonku podávať iné zdroje.
- Tím je zodpovedný za monitorovanie dodržiavania pravidiel všetkými svojimi členmi (napr. zaznamenanie skutočnosti, že sa niekto dotkol zeme).

Skupina má na splnenie úlohy 60 minút. Cvičenie sa skončí, keď všetci prejdú cez bažinu alebo keď uplynie stanovený čas.

